

De toekomst van Lansingerland
in een tijd van corona

Godfried Engbersen (EUR/WRR)
Lansingerland
21 september 2020

DE BEDREIGDE STAD

De maatschappelijke impact van
COVID-19 op Rotterdam

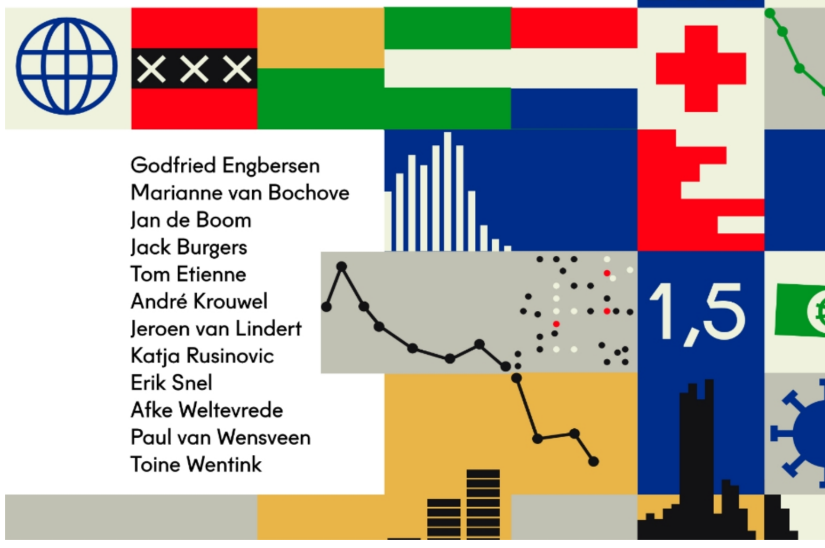

Godfried Engbersen
Marianne van Bochove
Jan de Boom
Jack Burgers
Gijs Custers
Özcan Erdem
André Krouwel
Jeroen van Lindert
Erik Snel
Marcel van Toorn
Paul van Wensveen
Toine Wentink

DE HEROPENING VAN DE SAMENLEVING

De maatschappelijke impact
van COVID-19 in Amsterdam, Den Haag,
Rotterdam & Nederland

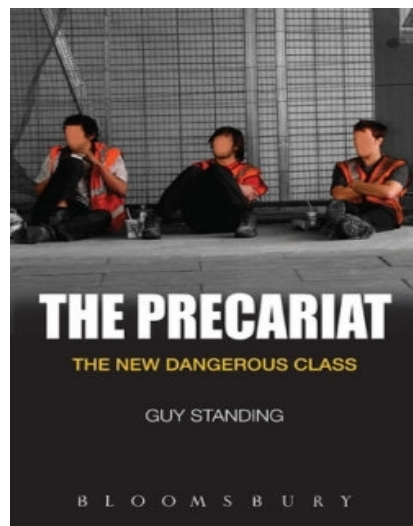
Godfried Engbersen
Marianne van Bochove
Jan de Boom
Jack Burgers
Tom Etienne
André Krouwel
Jeroen van Lindert
Katja Rusinovic
Erik Snel
Afke Weltevrede
Paul van Wensveen
Toine Wentink

Opzet

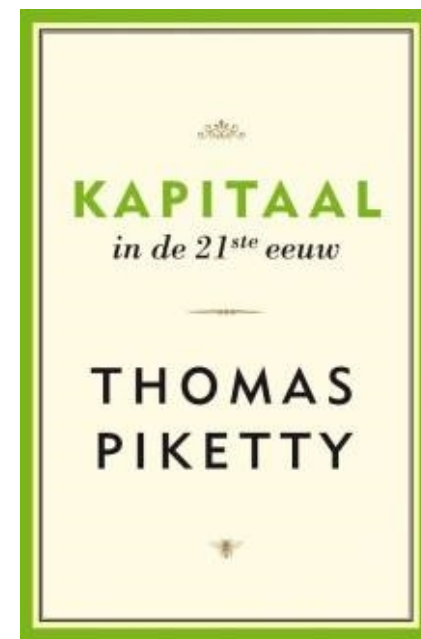
1. Hedendaagse debatten over scheidslijnen, werk & discriminatie
2. Maatschappelijke impact COVID-19 in Nederland
 - Sociaaleconomische gevolgen
 - Gevolgen voor zorggebruik en mentaal welbevinden
 - Gevolgen voor buurtrelaties
 - Gevolgen voor vertrouwen
3. De toekomst van Lansingerland & de betekenis van 4 beleidsagenda's
 - Werk & inkomen
 - Gezondheid & welbevinden
 - Het sociale domein
 - Huisvesting

Hedendaagse debatten: nieuwe sociale scheidslijnen

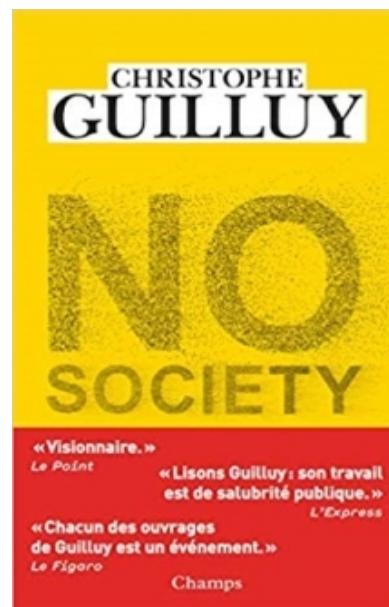
Precariaat:
Proletariaat &
Precariousness

De vermogende
elite

Gele hesjes:
boze middengroepen

Hedendaagse debatten: toekomst van werk

Hedendaagse debatten: discriminatie & racisme

Troonrede 2020:

“Een wezenlijke bedreiging voor de kwaliteit van de rechtsstaat is dat in ons land iemands huidskleur of naam nog te vaak bepalend is voor zijn of haar kansen.”

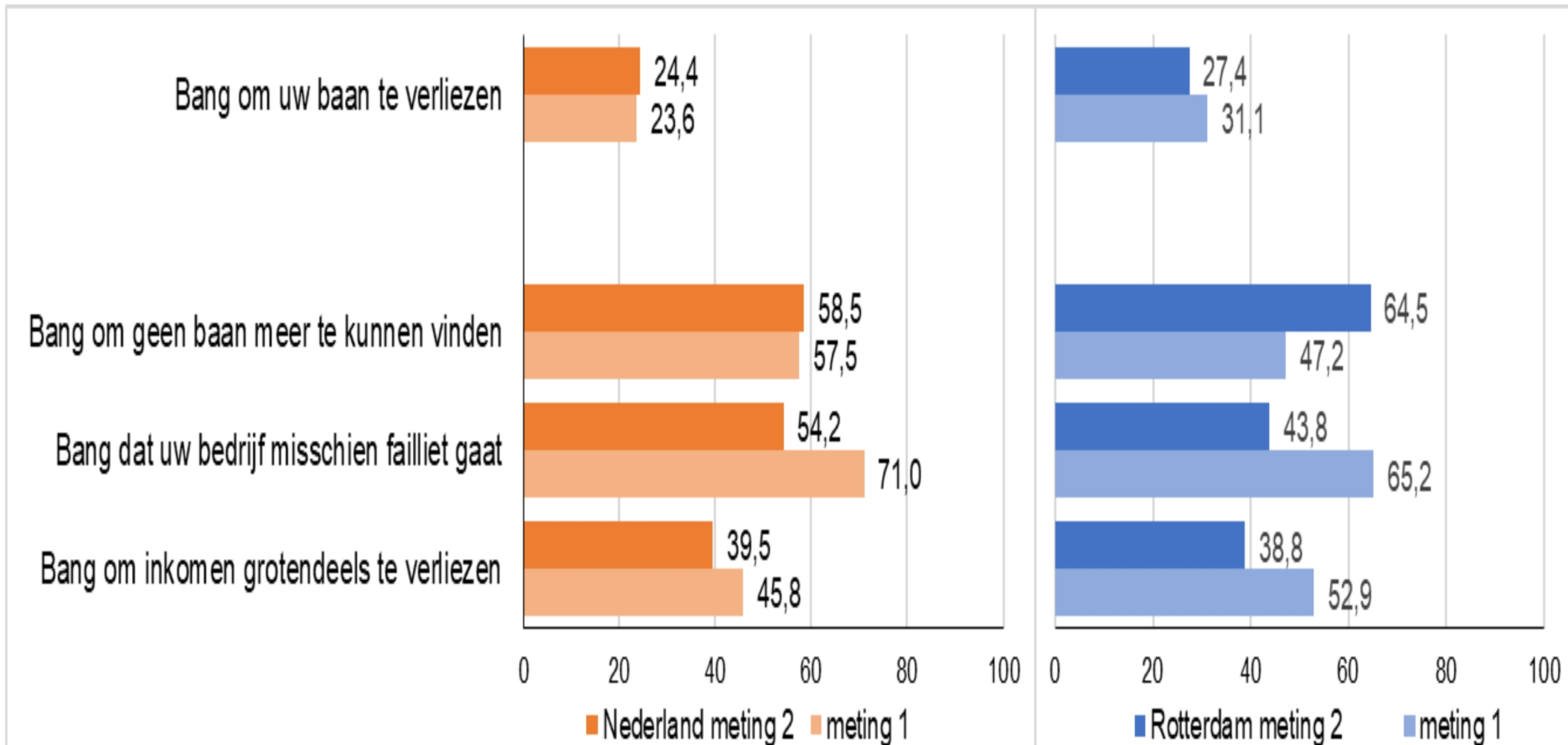
Van tweedeling naar meerdeling: nieuwe klassen- of groepsindelingen

SCP (2014) *Vershil in Nederland*

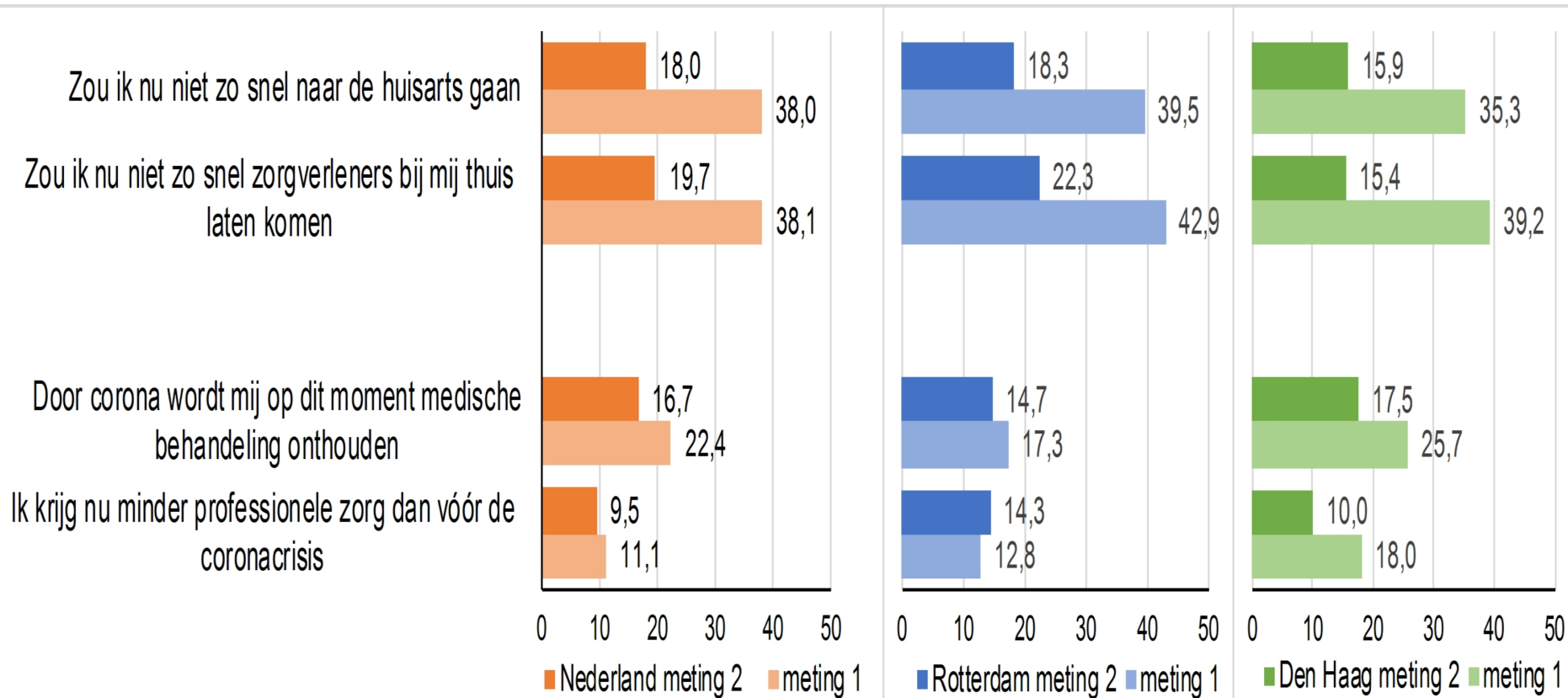
1. Gevestigde bovenlaag (15%)
2. Jonge kansrijken (13%)
3. Werkende middengroep (27%)
4. Comfortabel gepensioneerden (17%)
5. Onzekere werkenden (14%)
6. Precariaat (15 %)

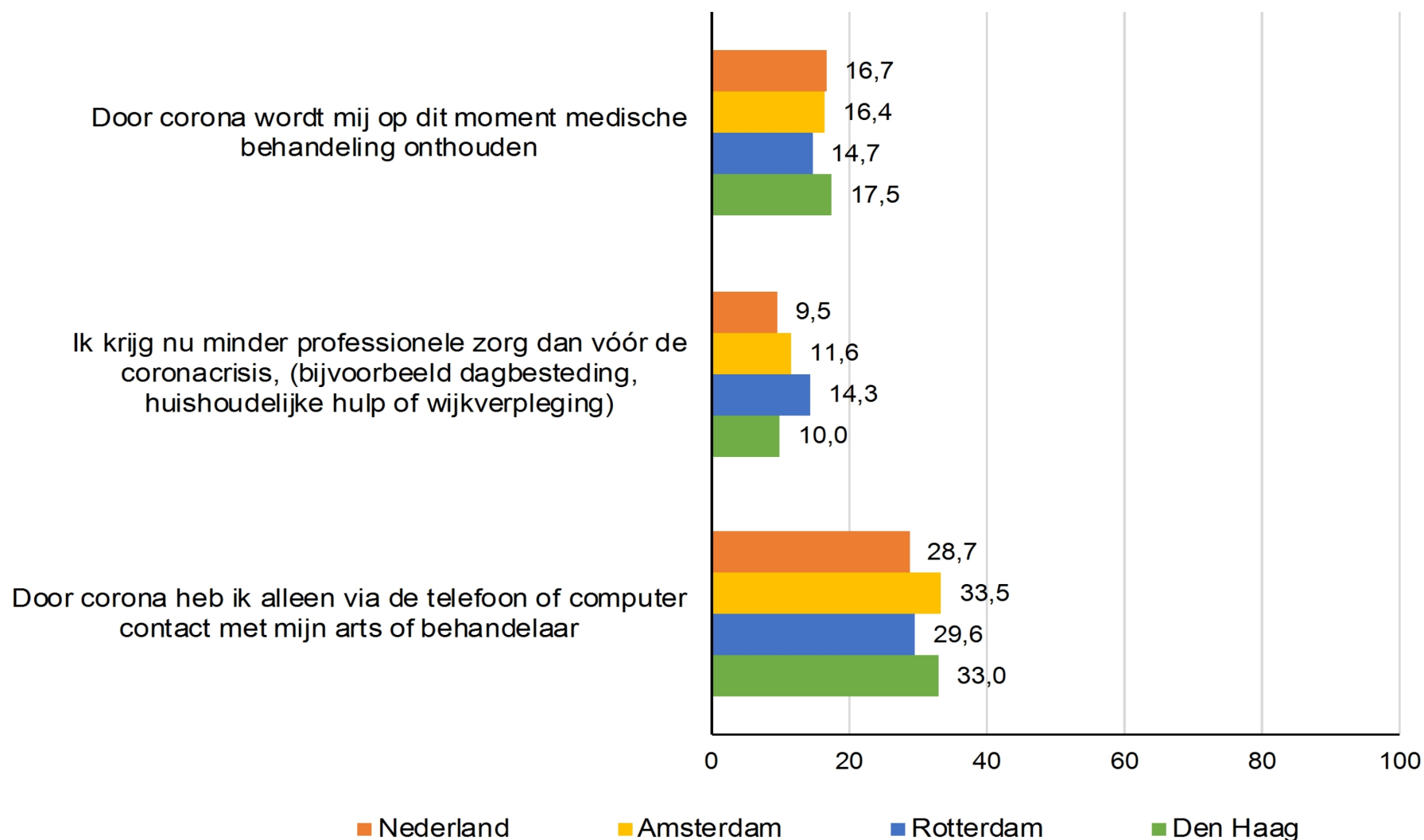
Baan- en inkomensverlies, beetje/heel bang (%)

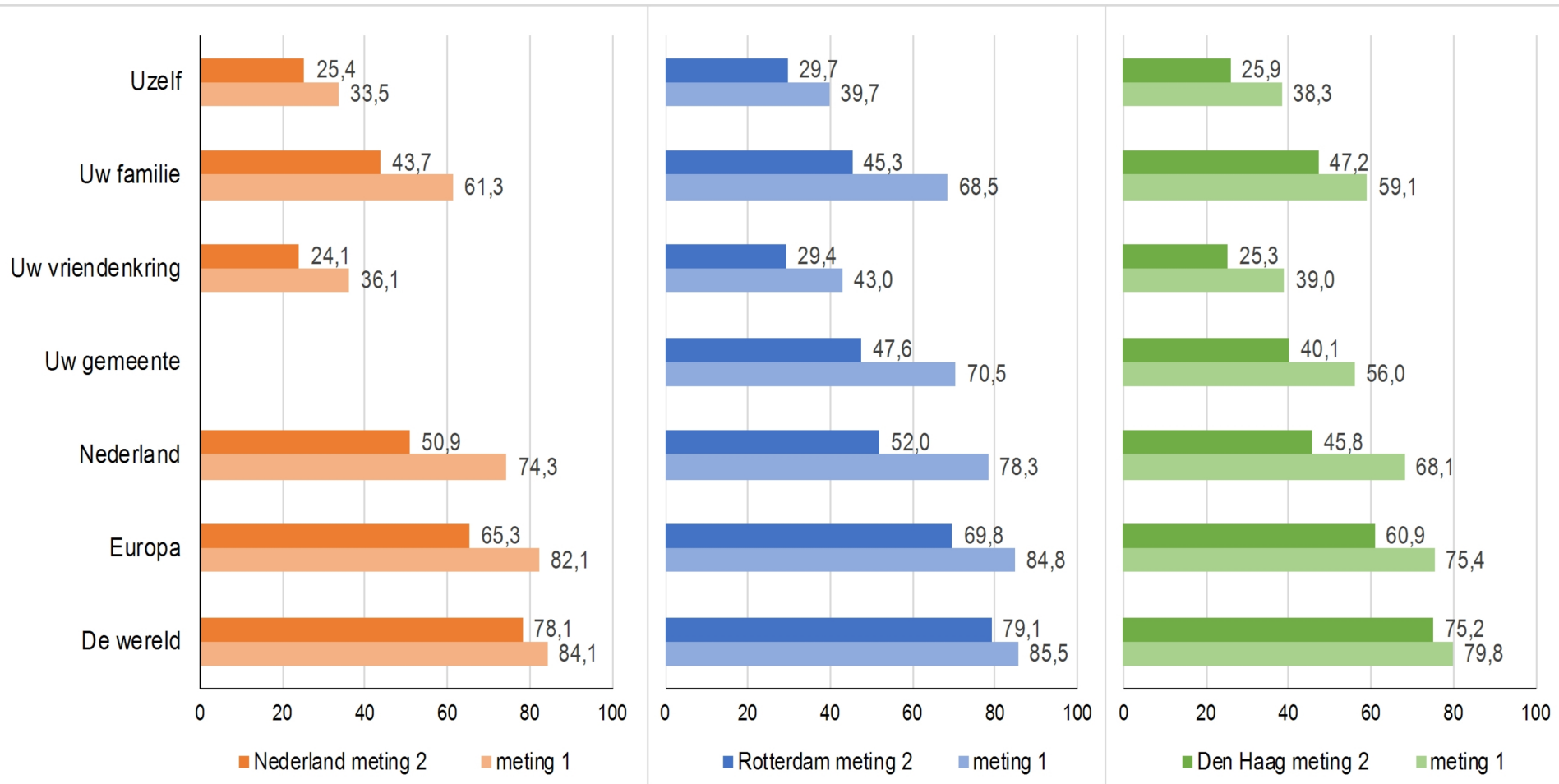
Zorgmijding en zorggebruik, (helemaal) mee eens (%)

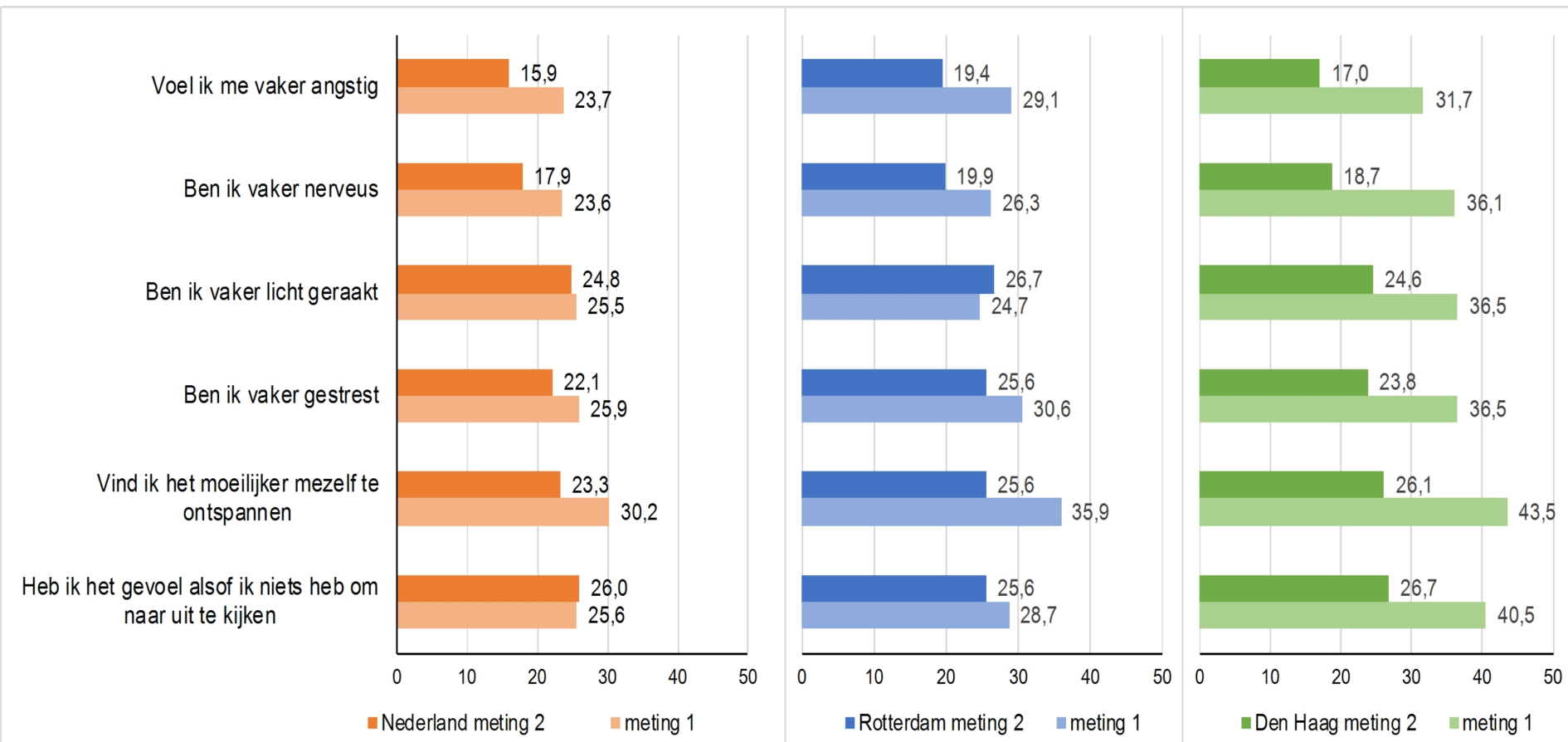
Zorggebruik, (helemaal) mee eens (%)

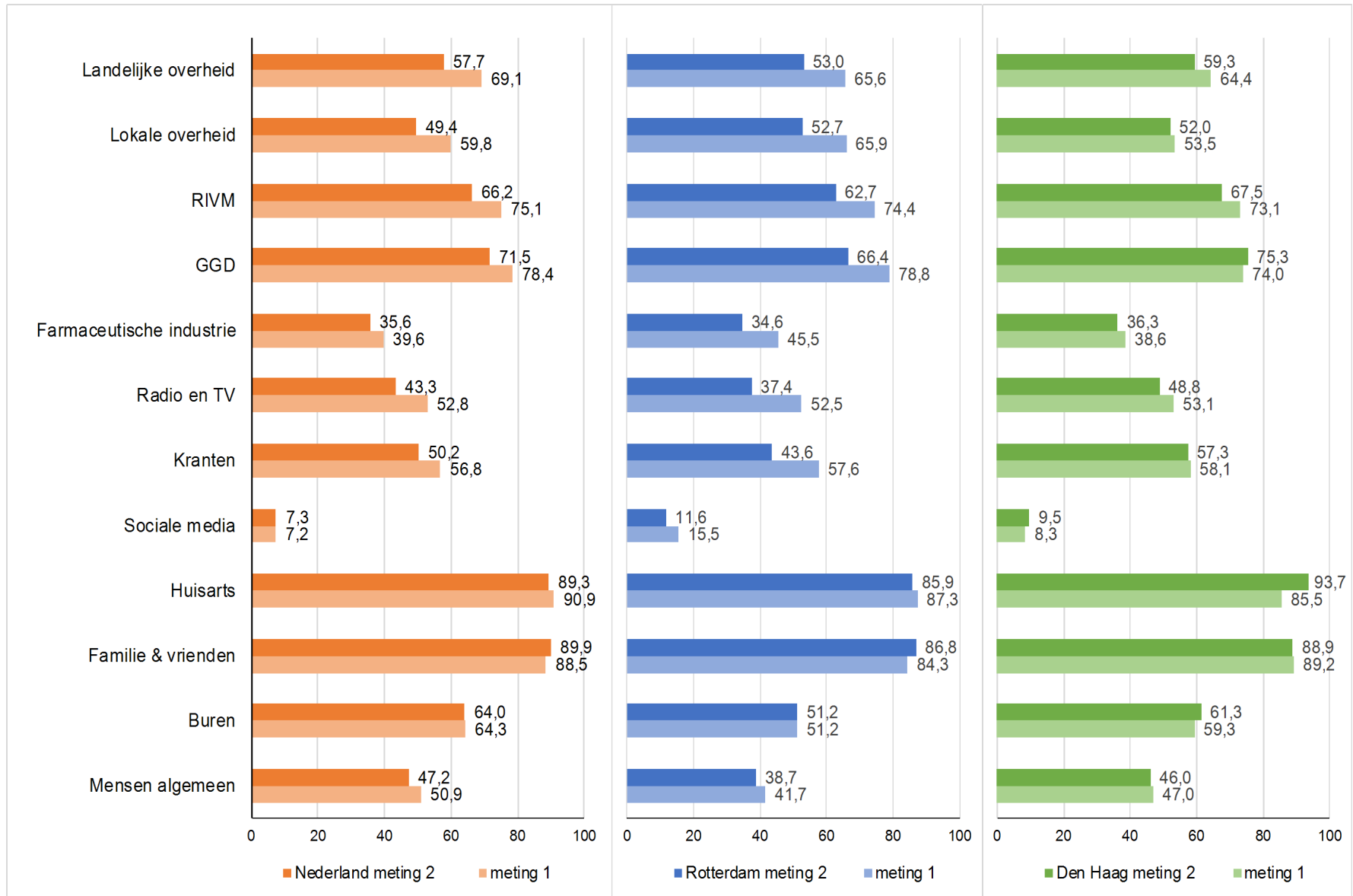
Gepercipieerd risico van COVID-19, (heel erg) bedreigend (%)

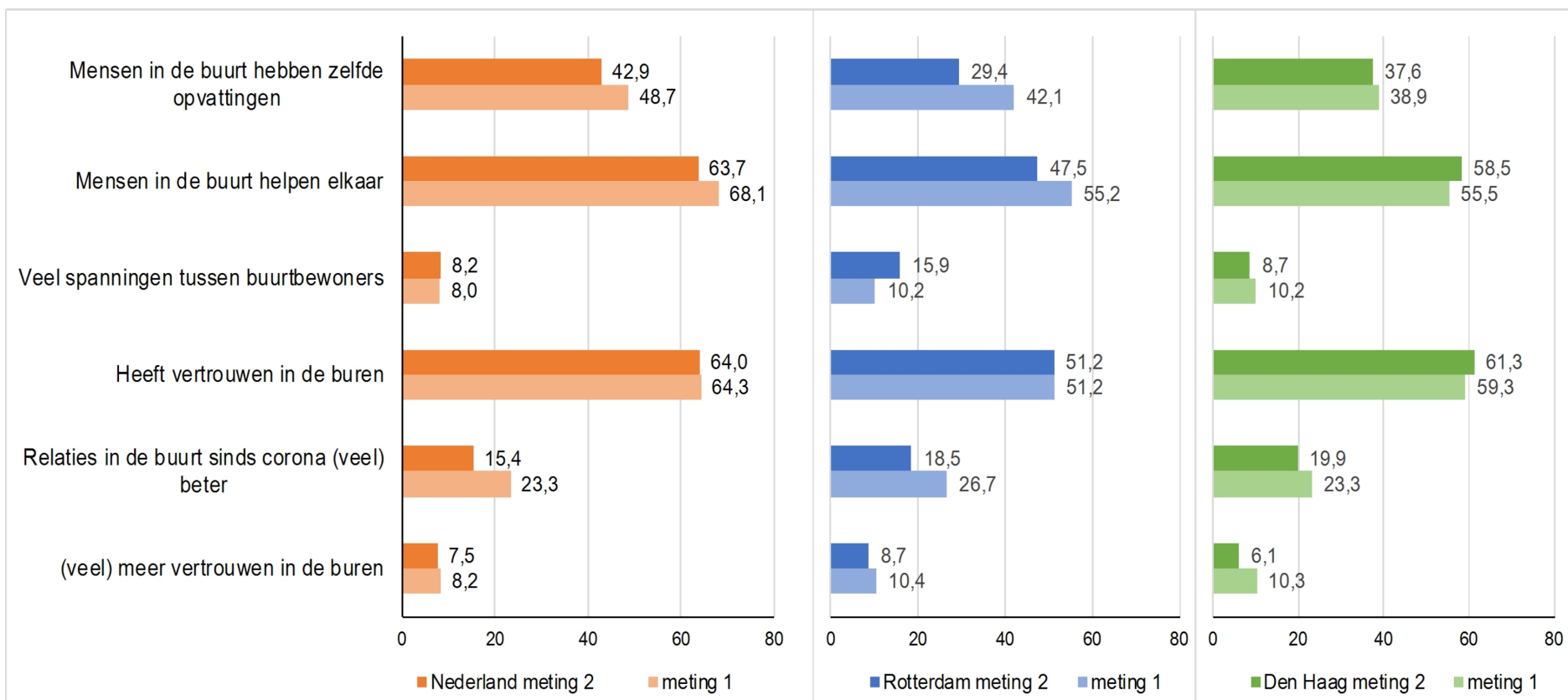
Mentaal welbevinden sinds de uitbraak van COVID-19, (helemaal) eens (%)

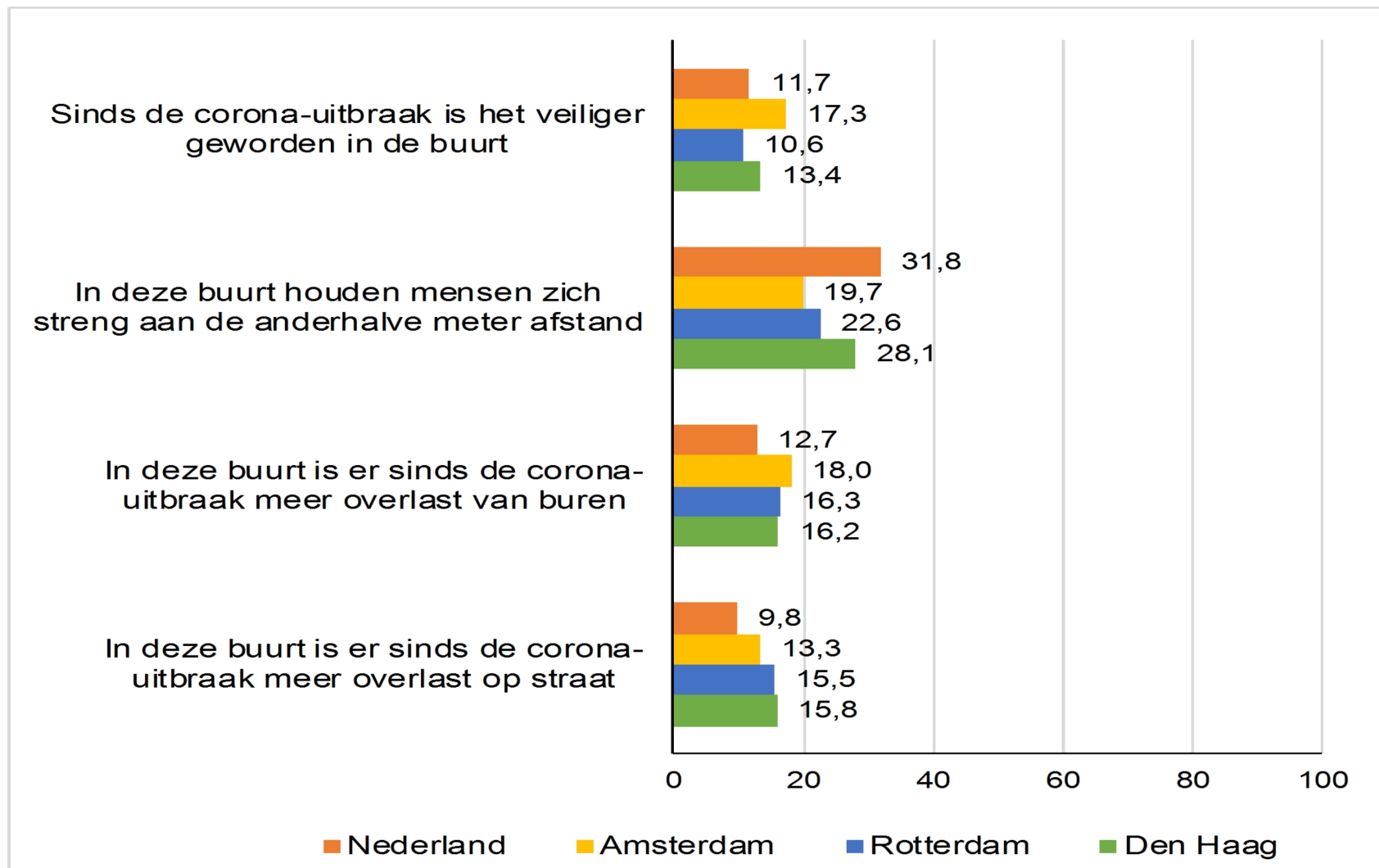
(Veel) vertrouwen in instanties en mensen (%)

(Helemaal) eens met de uitspraken over de buurt (%)

Gevoel over overlast en veiligheid in de buurt, (helemaal) eens (%)

SWOT-analyse Lansingerland

S

1. Beleidsbasis sociaal domein, onderwijs en sport
2. Cultuurambitie aanwezig
3. Gezonde gemeente: relatief weinig inwoners met gezondheidsrisico's
4. Relatief weinig schoolverzuim
5. Rijke gemeente: relatief weinig lage SES
6. Hoog voorzieningen niveau en actief verenigingsleven
7. Groene leefomgeving is asset

W

1. Geen breed gezondheidsbeleid: gericht op verschillende onderdelen van positieve gezondheid
2. Geen integraal jongerenbeleid
3. Financiën sociaal domein onder druk
4. Weinig focus op specifieke doelgroepen in beleid
5. Groene leefomgeving staat onder druk
6. Geen actueel beleid op groen en blauw
7. Sport niet kostendekkend en situationeel geregeld

O

1. Urgentiebesef gezondheid
2. Hulpbereidheid samenleving
3. Vitale ouderen
4. Gemeente in ontwikkeling: kans om een goede basis voor gezondheid te leggen bij uitbreidingslocaties
5. Kans ontwikkeling onderwijs i.c.m. Hortischience
6. Duurzaam en gezond als norm
7. Instrumentarium ontwikkelen om gezond gedrag te faciliteren en stimuleren past bij rol overheid

T

1. Toenemende kansenongelijkheid: kloof arm/rijk
2. Inkomensverlies voor veel inwoners
3. Geen startersbanen/woningen voor twintigers
4. Eenzaamheid/angstgevoelens: isolatie
5. Personeelstekorten welzijn, zorg, onderwijs
6. Toename thuiswonende ouderen en mensen met psychische klachten
7. Luchtkwaliteit/geluidshinder door (vlieg)verkeer
8. Extremere weeromstandigheden
9. Grote vraag vanuit (sport)verenigingen aan de gemeente

Lansingerland: sociaaleconomische trends

1. Sociaaleconomische impact nog beperkt: aantal uitkeringen stabiel, maar gaat oplopen.
2. Substantieel gebruik Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW); Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
3. Oververtegenwoordiging van specifieke groepen in de bijstand: 50 plus, personen met een migratie-achtergrond. Langdurig werklozen.
4. Groei volwassenen met een Wmo voorziening

Beleidsagenda's voor Lansingerland

1. Werk & inkomen

- Vernieuwing van het actief arbeidsmarktbeleid: aandacht voor oude kwetsbare groepen (ouderen, personen met een migratieachtergrond) & nieuwe kwetsbare groepen, met name jongeren, zzp'ers & middengroepen
- Economische investeringsagenda: bestuurskracht en –zwakte van middelgrote gemeenten (aangaan van 'vitale coalities')

Beleidsagenda's voor Lansingerland

2. Gezondheid en emotioneel welbevinden

- Omgaan met zorgmijding en zorggebruik (de rol van vertrouwen)
- Tegengaan eenzaamheid- en angstgevoelens (outreaching werken)

Beleidsagenda's voor Lansingerland

3. Beleid voor het sociale domein

- Zorgdragen voor een fysieke ('groene') en sociale (stedelijke voorzieningen, verenigingen) infrastructuur die het samenleven bevordert.
- Voorkomen van polarisatie en doorgeschoten individualisering

Beleidsagenda's voor Lansingerland

4. Huisvestingsagenda

- Bouwen/woningen voor de jonge generatie/middengroepen (vitale coalities met andere gemeenten)
- Voorkomen van polarisatie.

Maatschappelijk onbehagen in Lansingerland & afnemende grip op het bestaan

Conditie	Indicatoren
1. Grip op geld: <i>Materiële dimensie van het werk</i>	• Redelijk loon • Baanzekerheid • Werkzekerheid • Sociale zekerheid
2. Grip op het werk: <i>Immateriële dimensie van het werk</i>	• Autonomie • Capaciteiten gebruiken • Sociale steun • Geen agressie en discriminatie
3. Grip op het leven: <i>Werk-en-privébalans</i>	• Deeltijd werken • Betaald verlof • Zeggenschap werktijden • Goede kinderopvang en ouderenzorg